
Reguliere expressies: Theorie I

Huub de Beer

Eindhoven, 4 juni 2011

Patronen eenvoudig?

- ▶ Patronen zijn overal: je kent ze goed
- ▶ En daardoor lijken ze zo eenvoudig
- ▶ Maar als je de patronen gaat beschrijven, blijken ze niet zo eenvoudig:
  - ▶ precisie is belangrijk
  - ▶ in woorden worden patronen al snel lang
  - ▶ het is lastig om alle uitzonderingen en speciale gevallen ook op te nemen
- ▶ Oplossing: reguliere expressies

Enkele basisdefinities: alfabet

Alfabet

Een verzameling unieke symbolen noemen we een **alfabet**

Voorbeelden

- ▶ $\mathbb{C} = \text{'0', '1', '2', '3', '4', '5', '6', '7', '8', '9'}$
- ▶ $\mathbb{G} = \text{'a', 'b', 'c', 'd', 'e', 'f', 'g', 'h', 'i', 'j', 'k', 'l', 'm', 'n', 'o', 'p', 'q', 'r', 's', 't', 'u', 'v', 'w', 'x', 'y', 'z', '0', '1', '2', '3', '4', '5', '6', '7', '8', '9'}$

Enkele basisdefinities: alfabet

Alfabet

Een verzameling unieke symbolen noemen we een **alfabet**

Voorbeelden

- ▶ $\mathbb{C} = \text{'0', '1', '2', '3', '4', '5', '6', '7', '8', '9'}$
- ▶ $\mathbb{G} = \text{'a', 'b', 'c', 'd', 'e', 'f', 'g', 'h', 'i', 'j', 'k', 'l', 'm', 'n', 'o', 'p', 'q', 'r', 's', 't', 'u', 'v', 'w', 'x', 'y', 'z', '0', '1', '2', '3', '4', '5', '6', '7', '8', '9'}$

Enkele basisdefinities: zin

Zin

een reeks aaneengesloten symbolen uit een alfabet $\mathbb{A}$
noemen we een **zin** over alfabet $\mathbb{A}$.

Voorbeelden

Gegeven alfabet $\mathbb{G}$.

- ▶ 'aap'
- ▶ '12konijnen'
- ▶ (fout) 'dit is lastig'
- ▶ (fout) '06-12552389'

Enkele basisdefinities: zin

Zin

een reeks aaneengesloten symbolen uit een alfabet $\mathbb{A}$
noemen we een **zin** over alfabet $\mathbb{A}$.

Voorbeelden

Gegeven alfabet $\mathbb{G}$.

- ▶ 'aap'
- ▶ '12konijnen'
- ▶ (fout) 'dit is lastig'
- ▶ (fout) '06-12552389'

Enkele basisdefinities: taal

Taal

Een verzameling zinnen gemaakt met symbolen uit een alfabet $\mathbb{A}$ noemen we een **taal** over alfabet $\mathbb{A}$. Vaak worden eisen gesteld waaraan zinnen in een taal moeten voldoen: niet alle combinaties van symbolen in $\mathbb{A}$ zijn dan zinnen in de taal.

Voorbeelden

Gegeven alfabet $\mathbb{G}$.

- ▶ ..., 'aaaap', 'aaap', 'aap', 'ap', 'p': nul of meer a's gevolgd door een p.
- ▶ 'jan': de zin 'jan'

Enkele basisdefinities: taal

Taal

Een verzameling zinnen gemaakt met symbolen uit een alfabet $\mathbb{A}$ noemen we een **taal** over alfabet $\mathbb{A}$. Vaak worden eisen gesteld waaraan zinnen in een taal moeten voldoen: niet alle combinaties van symbolen in $\mathbb{A}$ zijn dan zinnen in de taal.

Voorbeelden

Gegeven alfabet $\mathbb{G}$.

- ▶ ..., 'aaaap', 'aaap', 'aap', 'ap', 'p': nul of meer a's gevolgd door een p.
- ▶ 'jan': de zin 'jan'

Voorbeeld, zinnen beginnend met een 'a'

Alfabet $\mathbb{A}$

alfabet $\mathbb{A} = \text{'a'}, \text{'b' en 'c'}$

Taal $\mathcal{L}()$

De taal $\mathcal{L}()$ over alfabet $\mathbb{A}$ bestaat uit alle zinnen (over $\mathbb{A}$) die met een 'a' beginnen. 'aab', 'a', 'aaaaaaa', 'acba' en 'acccc' zijn dus zinnen in de taal $\mathcal{L}()$. 'a4', '23' en 'Aab' zijn geen zinnen in de taal $\mathcal{L}()$

Reguliere expressie

$a \cdot (a|b|c)^*$

Voorbeeld, zinnen beginnend met een 'a'

Alfabet $\mathbb{A}$

alfabet $\mathbb{A} = \text{'a'}, \text{'b'} \text{ en } \text{'c'}$

Taal $\mathcal{L}()$

De taal $\mathcal{L}()$ over alfabet $\mathbb{A}$ bestaat uit alle zinnen (over $\mathbb{A}$) die met een 'a' beginnen. 'aab', 'a', 'aaaaaaa', 'acba' en 'acccc' zijn dus zinnen in de taal $\mathcal{L}()$. 'a4', '23' en 'Aab' zijn geen zinnen in de taal $\mathcal{L}()$

Reguliere expressie

$a \cdot (a|b|c)^*$

Definitie reguliere expressie

Reguliere expressie

Gegeven alfabet $\mathbb{A}$. De volgende expressies zijn reguliere expressies over alfabet $\mathbb{A}$:

- ▶ Elk karakterer uit $\mathbb{A}$ is een reguliere expressie. We noemen dit soort reguliere expressies ook wel ***primaire reguliere expressies***.
- ▶ Als r en s reguliere expressies zijn, dan zijn
  - ▶ $r \cdot s$
  - ▶ $r|s$,
  - ▶ r^* en
  - ▶ (r)

dat ook.

Elke reguliere expressie specificeert nul of meer zinnen over alfabet $\mathbb{A}$

Concatenatie: $\cdot$

Concatenatie: $\cdot$

Koppel twee (of meer) reguliere expressies aan elkaar.

Voorbeeld

- ▶ $a \cdot a \cdot p$: de taal met de zin 'aap'
- ▶ $0 \cdot 6 \cdot 1 \cdot 1$: het oude alarmnummer

Concatenatie: $\cdot$

Concatenatie: $\cdot$

Koppel twee (of meer) reguliere expressies aan elkaar.

Voorbeeld

- ▶ $a \cdot a \cdot p$: de taal met de zin 'aap'
- ▶ $0 \cdot 6 \cdot 1 \cdot 1$: het oude alarmnummer

Keuze: |

Keuze: |

Geef een keuze tussen twee (of meer) reguliere expressies aan: óf de ene reguliere expressie óf de andere reguliere expressie wordt 'gevolgd'

Voorbeeld

- ▶ $a|b$: 'a' of 'b', maar niet beide
- ▶ $(a \cdot b)|c$ 'ab' of 'c'

Keuze: |

Keuze: |

Geef een keuze tussen twee (of meer) reguliere expressies aan: óf de ene reguliere expressie óf de andere reguliere expressie wordt 'gevolgd'

Voorbeeld

- ▶ $a|b$: 'a' of 'b', maar niet beide
- ▶ $(a \cdot b)|c$ 'ab' of 'c'

Herhaling: *

Herhaling: *

Herhaal een reguliere expressie **nul** of meer keer

Voorbeeld

- ▶ a^* : '', 'a', 'aa', 'aaa', ...
- ▶ $(a|b)^*$: '', 'a', 'b', 'aa', 'ab', 'aaaaaaaaabaaaa',
'babbabbbabbbbaabb', ...

Herhaling: *

Herhaling: *

Herhaal een reguliere expressie **nul** of meer keer

Voorbeeld

- ▶ a^* : '', 'a', 'aa', 'aaa', ...
- ▶ $(a|b)^*$: '', 'a', 'b', 'aa', 'ab', 'aaaaaaaaabaaaa',
'babbabbbabbbbaabb', ...

Groepering: (,)

Groepering: (,)

Haakjes zoals in de wiskunde: hiermee bouw je ingewikkelder reguliere expressies op.

Voorbeeld

- ▶ $(a|b)^*$: '', 'a', 'b', 'aa', 'ab', 'aaaaaaaaabaaaa', 'babbabbbabbbbaabb', ...
- ▶ $(1|2|3|4|5|6|7|8|9|10) \cdot (0|1|2|3|4|5|6|7|8|9)^*$: gehele getallen

---

Groepering: (,)

Groepering: (,)

Haakjes zoals in de wiskunde: hiermee bouw je ingewikkelder reguliere expressies op.

Voorbeeld

- ▶ $(a|b)^*$: '', 'a', 'b', 'aa', 'ab', 'aaaaaaaaabaaaa', 'babbabbbabbbbaabb', ...
- ▶ $(1|2|3|4|5|6|7|8|9|10) \cdot (0|1|2|3|4|5|6|7|8|9)^*$: gehele getallen